

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.034/2014/10.

A Győri Ítéltábla a felszámoló által meghatalmazott dr. Szabó Réka ügyvéd által képviselt I.r. és a dr. Górnagy Istvánné Ügyvédi Iroda által képviselt II.r. felperesnek a Felszámoló Zrt. felszámoló által meghatalmazott Kelemen, Mészáros, Sándor és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt I.r. és a Kelemen, Mészáros, Sándor és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt II.r. alperes ellen szerződés érvénytelensége megállapítása és járulékai iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2013. szeptember 24. napján kelt 9.G.40.091/2012/24. szám alatti ítélete ellen a II.r. felperes által 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja, míg a II.r. felperes által - az I.r. felperessel egyetemlegesen viselni köteles - elsőfokú perköltség összegét 696.684. (Hatszázkilencvenhatezer-hatszáznyolcvannégy) Ft-ra állítja le.

Kötelezi a II.r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek személyenként 63.500. - 63.500. (Hatvanháromezer-öttszáz - hatvanháromezer-öttszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az I.r. felperes közkereseti társaság tagja a II.r. felperes és az I.r. alperes. 2005. május 6-án a megrendelő I.r. felperes a vállalkozó I.r. alperessel vállalkozási szerződést kötött, az I.r. felperes a vállalkozói díjból 3.062.862.Ft-ot nem fizetett ki garanciális visszatartás címén. 2002. október 21-én a megrendelő II.r. felperes a vállalkozó I.r. alperessel építési szerződést kötött. A II.r. felperes az I.r. alperes vállalkozói díjából 4.552.016.Ft-ot nem fizetett ki garanciális visszatartás címén. Az I.r. alperes felszámolását a bíróság 2009. július 9-i kezdőnappal rendelte el. A felszámolási eljárás során az I.r. alperes felszámolója nyilvános pályázatot követően értékesítette az I.r. alperes I-II.r. felperessel szemben fennálló 3.062.862.Ft és 4.552.016.Ft követelését. A követelések ellenérték fejében történő átruházásáról az engedményező I.r. alperes az engedményes II.r. alperessel 2011. július 14. napján kötött engedményezési szerződést. Az engedményezésről az engedményező és az engedményes a 2011. július 30. napján kelt okiratban értesítette a felpereseket.

A felperesek keresetükben az engedményezési szerződés érvénytelensége megállapítását és a szerződéskötés előtti helyzet helyreállítását kérték. Kifejtett álláspontjuk szerint a szerződés

jogszabályba - a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 88.§, 90.§, 97.§, 101.§ (1) bekezdésébe; a Ptk.215.§ , 234.§, 200.§, 203.§, 328.§ (2) bekezdése, 4.§ és 5.§-ába - ütközik. Érvelésük szerint az I.r. felperes tagjai (a II.r. felperes és az I.r. alperes) egyetemlegesen felelnek az I.r. felperes tartozásaiért. Az I.r. alperes a felszámolása elrendelésével és a felperesekkel szembeni követelések átruházásával fedezetet vont el az I.r. felperes vagyonából, így az I.r. felperes tartozásaiért egyedül a II.r. felperesnek kell helytállnia. A követelések átruházásával az I.r. alperes kötelezettséget terhelte át a II.r. felperesre, ezért a II.r. felperes hozzájárulása nélkül a követelés nem lett volna értékesíthető. A II.r. felperes tájékoztatása nélkül kötött engedményezési szerződés joggal való visszaélésnek minősül és jóerkölcsbe is ütközik. A II.r. felperessel szembeni követelés engedményezése amiatt semmis, mert az I.r. alperes a II.r. felperes folyamatban volt csődeljárásába nem jelentkezett be.

A alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Kiemelték, hogy a felperesekkel szembeni követelések átruházására a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. (Cstv.) által előírt nyilvános pályázat útján került sor. Az átruházott követelés polgári jogi jogviszonyból keletkezett, így nincs jelentősége az I.r. felperes tagjai - az I.r. alperes és a II.r. felperes - közötti társasági jogi, tagi elszámolási vitának. A II.r. alperesnek a II.r. felperes 2010. évben indult csődeljárásában - a jogvesztés elkerüléséhez - még nem kellett bejelentenie a reá engedményezett követelést, ilyen jogkövetkezményt a bejelentés hiányához csak a Cstv. 2011. évben hatályba lépett 20.§ (3) bekezdése fűz. Eseti döntés (EBH 2005/1227) csatolásával arra mutattak rá, hogy a kötelezett felperesek nem hivatkozhatnak az alperesek közötti engedményezési szerződés érvénytelenségére.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel részben támadott ítéletével a keresetet elutasította, egyben kötelezte a felpereseket, hogy az alpereseknek egyetemlegesen fizessenek meg 1.127.125.Ft ügyvédi munkadíjból és 61.684.Ft készkiadásból álló perköltséget. A törvényszék határozatában a keresetet érdemben bírálta el és elsődlegesen arra tért ki, hogy a felperesek a keresetet nem kívánták a Cstv.49.§ (5) bekezdésére, a felszámolói értékesítés szabályai megsértésére alapítani. A bíróság ítélete indokolásában részletezte, hogy a keresetben megjelölt jogcímek alapján miért és mennyiben nem lehetséges az engedményezési szerződés érvénytelenségének megállapítása. A felperesek indítványa ellenére szükségtelennek tartotta - az átruházott követelések ellenértékét is tartalmazó - teljes szövegű engedményezési szerződés beszerzését, mivel annak az ügy eldöntése szempontjából jelentősége nem volt. A pervesztes felpereseket a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján terhelő, ügyvédi munkadíjból álló perköltséget a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) 2.§ (1) bekezdése, az alperesek és meghatalmazott ügyvédjük közötti megbízási szerződés alapján állapította meg, azzal, hogy nem látott indokot a kikötött díj mérséklésére.

Elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a keresetüknek való helytadás, míg másodlagosan annak hatályon kívül helyezése iránt a felperesek terjesztettek elő fellebbezést. A fellebbezési eljárás során az I.r. felperes fellebbezését visszavonta. A jogorvoslati kérelemben a II.r. felperes kifogásolta, hogy a törvényszék amiatt utasította el a keresetet, mert azt a felperesek nem a Cstv.49.§ (5) bekezdésére alapították. Ez a perindítási lehetőség ugyanis a Ptk-ban rögzített érvénytelenségi jogcímeken felül további, plusz

lehetőség, amelyre a felperesek keresetüket nem kívánták alapítani. Megítélése szerint a törvényszék a keresetben előadott tényeket félreértette. Helyesen arra hivatkozott, hogy az I.r. alperes a saját mögöttes felelősségével is terhelt engedményezési szerződést kötött, amikor átruházta a II.r. alperesre az I.r. felperessel szembeni követelését. Ezzel az I.r. alperes a kötelezetti (mögöttes) helytállását áthárította a II.r. felperesre. Ezzel egyidejűleg az I.r. alperes az értékesítésből - ismeretlen összegű - anyagi hasznot is húzott. Ez pedig nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik. Úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a II.r. felperes keresetét nem bírálta el, hanem összemosta az I.r. felperes keresetével. A Pp.190.§-a alapján a törvényszéknek köteleznie kellett volna az alpereseket a teljes szövegű engedményezési szerződés benyújtására. Végül vitatta a 7.614.878.Ft perértékű ügyben az alperesek javára megállapított, összesen 1.188.809.Ft ügyvédi munkadíj mértékét. Kifogásolta, hogy az alperesek és a meghatalmazott ügyvéd közötti szabad megállapodásban meghatározott kirívóan magas összegeket elfogadta a bíróság. Bizonyítási eljárás ugyanis nem volt, az ügyvédi munka csak beadványok benyújtásából és tárgyaláson való részvételből állt. Kifogásolta azt is, hogy a bíróság nem határozott a Pp.18.§-ára alapított kizárási kérelemről, az elsőfokú ítélet indokolása pedig a Pp.221.§-ába ütközik.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet fellebbezett része helybenhagyását és a II.r. felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérték. Érvelésük szerint az elsőfokú bíróság az eljárásjog szabályait nem sértette meg, mivel eleget tett az indokolási kötelezettségének, a teljes engedményezési szerződés szövegére pedig nem volt szükség a kereset elbírálásához. Az ítéletből kiderül, hogy a törvényszék nem a felperesek által mellőzni kért Cstv.49.§ (5) bekezdése alapján utasította el a keresetet. Egyetértettek a törvényszék azon megítélésével, hogy a kikötött ügyvédi munkadíjat nem mérsékelte az R.2.§ (2) bekezdése alapján.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét tárgyaláson kívül (Pp.256/A.§ (1) bekezdés f/ pont), a fellebbezési kérelem és az arra előterjesztett fellebbezési ellenkérelem korlátai között (Pp.253.§ (3) bekezdés) bírálta felül és megállapította, hogy a II.r. felperes fellebbezése a per főtárgyát illetően alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényekből helyes jogkövetkeztetésre jutva utasította el a keresetet, tévedett azonban akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy a keresetet érdemben kell vizsgálni, a felperesek az engedményezési szerződés érvénytelensége megállapítására keresetösségi joggal rendelkeznek.

A fellebbezésben kifejtettekkel szemben a törvényszék nem sértette meg az elsőfokú eljárás lényeges szabályait, így a Pp.252.§ (2) bekezdése szerint nem volt helye az ítélet hatályon kívül helyezésének. A törvényszék a felperesek Pp.13.§ (1) bekezdés e/ pontjára alapított kizárási kérelmét a 2013. október 28. napján kelt Pk.21.140/2013/2. szám alatti végzésével elbírálta. Az elsőfokú ítélet indokolása nem sérti a Pp.221.§ (1) bekezdését, részletesen és követhetően tartalmazza a megállapított tényállást, az alkalmazott jogszabályokat és a kereset elutasításának indokait. A fellebbezési ellenkérelem helyes észrevétele szerint nem

sértette meg a törvényszék a Pp.190.§ (2) bekezdését sem, mivel a vételárat is tartalmazó, teljes szövegű engedményezési szerződésre nem volt szükség a kereset elbírálásához.

Az elsőfokú bíróságnak ugyanakkor a kereset érdemi elbírálása helyett az alperesek - EBH 2005/1227 szám alatti eseti döntésre is alapított - azon védekezését kellett volna figyelembe vennie, hogy a kötelezett felperesek az engedményezési szerződés érvénytelensége megállapítása iránt nem rendelkeztek jogi érdekeltséggel. (Pp.3.§ (1) bekezdés) A szerződések semmisségére való hivatkozást ugyanis csak jogi érdekeltség vagy kifejezett jogszabályi felhatalmazás alapozhatja meg. (EBH 1999/14) A következőes bírói gyakorlat szerint az engedményezési szerződés esetleges érvénytelensége az adós fizetési kötelezettségét nem befolyásolja; az érvénytelenség kizárólag a szerződés alanyainak jogviszonyára hat ki. A Ptk.328.§ (1) bekezdése szerinti engedményezés ugyanis olyan szerződés, amellyel a jogosult a követelést más személyre ruházza át. Ezzel az engedményes a Ptk.329.§ (1) bekezdése szerint a régi jogosult helyébe lép, a követelés jogcíme azonban nem változik meg. Ha az engedményezőtől értesítést kap, vagy az engedményes igazolja, hogy az engedményezés megtörtént, a kötelezettnek a tartozást - mindaddig, amíg a bíróság az engedményezési szerződés érvénytelenségét esetlegesen meg nem állapítja - az új jogosult részére kell teljesítenie. A Ptk.328.§ (4) bekezdése szerinti értesítésnek megfelelő teljesítés a követelést akkor is megszünteti a kötelezettel szemben, ha az engedményezési szerződés utóbb érvénytelennek bizonyul. Az érvénytelenség jogkövetkezményeit ugyanis az engedményező és az engedményes közötti jogviszonyban kell levonni. Ezért az engedményezés a kötelezett szempontjából absztrakt jogügylet, a kötelezett annak jogcímét és érvényességét nem teheti vitássá. (EBH 2003/868, EBH 2005/1227, BH 2005/358, Legfelsőbb Bíróság Pfv.I.21.469/2003/4. szám, Győri Ítéltábla Gpkf.II.25.037/2006/2. szám)

Ezekre figyelemmel a felperesek az alperesek között létrejött engedményezési szerződés érvénytelensége megállapítását eredménnyel nem kérhetik, így a per főtárgyára vonatkozó II.r. felperesi fellebbezés alaptalan.

Ami az alperesek javára megállapított elsőfokú perköltséget támadó fellebbezést illeti, annak megítélésénél az R.2.§ (1) bekezdése a/ pontja szerint az alperesek által 22/A./3. szám alatt csatolt megbízási szerződésből és az A/4. szám alatt benyújtott költségkimutatásból kellett kiindulni. A megbízási szerződésben a meghatalmazott ügyvéd díját 25.000.Ft + áfa/óra összegben határozták meg. A perköltség kimutatásban a 2013. június 25. napjáig felmerült munkaszükségletet 32,5 munkaórán, így a megbízott ügyvéd munkadíját 812.500.Ft + áfa (1.031.875.Ft) összegben. Az ítélelhozatalt megelőző tárgyalásig ez a munkadíj 95.250.Ft-tal nőtt. Az R.2.§ (2) bekezdése alapján vizsgálendő ügyvédi tevékenység az elsőfokú eljárás során öt beadvány elkészítésére terjedt ki, melyek közül egyesekhez a jogi képviselő mellékleteket is csatolt. A meghatalmazott ügyvéd megjelent a törvényszék által kitűzött mind az öt tárgyaláson, az elsőfokú eljárás során csak okirati bizonyításra került sor. Az elsőfokú bíróság által a készkiadásokkal együtt megállapított ügyvédi munkadíj (1.188.809.Ft) meghaladja a perérték (7.614.878.Ft) 15%-át. Mindezekre figyelemmel az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy a perértékkel, valamint az alperesek jogi képviselője által kifejtett munka mennyiségi összetevőivel arányban nem álló munkadíj mérséklése indokolt

az R.2.§ (2) bekezdése szerint. A II.r. felperes fellebbezése folytán a II.r. felperest terhelő ügyvédi munkadíjat az ítélet tábla - a szükséges mintegy 20 munkaóra alapján - 500.000.Ft + áfa (635.000.Ft) összegben határozta meg, melyet 696.684.Ft-ra növel a 61.684.Ft készkiadás. Az egyetemleges kötelezést a II.r. felperes fellebbezése nem érintette, ugyanakkor a fellebbezése kihatott az I.r. felperesre. Így a II.r. felperes a fenti összegű elsőfokú perköltséget a nem fellebbező I.r. felperessel egyetemlegesen köteles megfizetni.

Ezekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján - a per fő tárgya tekintetében - helybenhagyta. A II.r. felperes terhelő elsőfokú perköltség összegét 696.684.Ft-ra szállította le.

A II.r. felperes fellebbezése túlnyomórészt eredménytelen volt, ezért a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján viselni köteles a saját, lerótt fellebbezési illetékből és ügyvédi munkadíjból álló perköltségét. Viselni köteles továbbá az alperesek ügyvédi munkadíjból álló perköltségét. Ez utóbbi összegét az ítélet tábla az R.2.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján - két munkaórát figyelem bevéve - az áfával növelt 63.500. - 63.500.Ft-ban határozta meg.

G y ő r , 2014. szeptember 4.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: